

D ů v o d y:

Dovolací rekurs není odůvodněn, pokud uplatňuje formální důvod, že usnesení v odpor vzaté překročilo meze návrhu rekursující finanční prokuratury. Soud rekursní přezkoumal v mezích návrhu rekursního usnesení prvního soudu a návrhu tomu vyhověl, ačkoliv odůvodnění neshledal správným, poněvadž za to měl, že zvolená firma z jiných příčin nevyhovuje zákonu. K tomu byl soud rekursní oprávněn, neboť ustanovení společenské smlouvy, která by se příčila zákonu ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. z. nemají dle § 4 odstavec druhý tohoto zákona právních účinků a dle § 2 čís. patentu ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. z. musí soudové vůbec, tedy nejen soudy první stolice, šetřiti náležitostí, jichž platnost opatření (zde zápisu do rejstříku) vyžaduje, a není (dle odst. 6) obmezen na zkoumání okolností, stranou uvedených. Co do věci samé však jest dovolací rekurs odůvodněn. Společnostem s ručením obmezeným nejsou obchody bankovní zakázány. Dle §§ 3 a 62 zákona ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. z. vyžadují pouze některé druhy obchodů povolení státního a podmínkou zápisu do rejstříku jest pouze povolení k obchodům, v § 3 uvedeným. Již z tohoto ustanovení zákona jest zjevno, že společnosti, které omezují svou činnost pouze na ostatní obchody bankovní, nejsou vyloučeny ze zápisu do rejstříku a tudíž z právní existence (§ 2 zák.). Tyto ostatní obchody bankovní podrobně uváděti nebo jedním společným názvem vystižně označiti tak, by firma na první pohled podávala přesné ohraničení činnosti společnosti, není možno. Dlužno tedy uznati, že označení společnosti jako »banky« vyhovuje § 5 zákona a není důvodu, by předmět podniku, obchodům bankovním věnovaného, ve firmě jiným názvem byl nahražován.

Čís. 221.

K založení sudiště dle § 87 a) j. n. stačí jedna objednávka. Stačí, stala-li se objednávka ústně, jen když listinou jest prokázána. Listiny, prokazující příslušnost, nemusí býti připojeny k žalobě.

(Rozh. ze dne 8. července 1919, R II 75/19.)

Žalobce uplatňoval v žalobě výslovně důvod příslušnosti dle § 88, odstavec druhý j. n., proti čemuž vznesl žalovaný včas námitku nepřislušnosti. Za řízení uplatňoval žalobce též příslušnost dle § 87 a) j. n. První soud (krajský soud v Olomouci) vyhověl námitce nepřislušnosti soudu a uvedl v d ů v o d e ch, pokud šlo o příslušnost dle § 87 a) j. n.: Jest nepřípustno, by žalobce dovořával se teprve při ústním jednání příslušnosti dle § 87 a) j. n. Není sice třeba, by listiny, prokazující objednávku a skutečné převzetí zboží, byly připojeny již k žalobě. Než žalobce měl již v žalobě aspoň tvrditi, že zboží bylo objednáno buď přímo žalovaným nebo jeho plnomocníkem a že zboží bylo skutečně převzato, pokud se týče odesláno. Měl též tvrditi, že má listiny, prokazující tyto okolnosti. Než všeho toho žalobce opominul, ač to měl učiniti, by žalovaný mohl již dříve zkoumati příslušnost z tohoto důvodu a zaujati k ní

stanovisko při prvním roku. Rekursní soud vyhověl žalobcově stížnosti a zamítl námitku nepřislušnosti mimo jiné z těchto důvodů: Prvý soud správně uvedl, že listiny, zakládající příslušnost dle § 87 a) j. n., nemusely býti připojeny k žalobě. Leč první soud přehléd, že žalobce uvedl již v žalobě všechny skutečnosti zakládající tuto příslušnost, třeba se jí výslovně nedovolával. Než § 87 a) j. n. toho nepředepisuje a o nějaké záludnosti žalobcově nelze již z toho důvodu mluvit, ježto žalovaný i z uplatňovaného důvodu příslušnosti dle § 88, odstavec druhý j. n. poznal, že žalobce hodlá podati žalobu místo u jinak příslušného, osobního sudiště žalovaného (krajský soud v Novém Jičíně) u sudiště volby v Olomouci, pročez musel býti připraven na všechna tvrzení a všechny důvody sloužící k podpoření tohoto sudiště, to tím spíše, ježto mohly býti dle § 139 odstavec druhý c. ř. s. předneseny až do konce líčení. Že však žalobce byl skutečně s to, prokázati dle § 87 a) j. n. listinami objednávku a převzetí zboží, jde na jevo z nepopřených co do pravosti příloh, z nichž nade vši pochybnost vysvítá, že žalovaný objednal zboží, v žalobě uvedené, jež se téměř zúplna kryje se zbožím, uvedeným v účtu a dal si je odvézt. Úmysl zákonodárcův, by bylo se vystříháno neplodných a věc protahujících sporů o sudiště, vysvítá zejména též z cís. nař. ze dne 1. června 1914 čís. 118 ř. z. (§ 261 c. ř. s. ve znění novely o úlevách soudů); jediná okolnost, že žalobce neuvedl již v žalobě všechny důvody, sloužící k uplatnění sudiště, nevylučuje již ze stanoviska právě uvedeného, by důvody, ty byly uplatňovány i později.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu žalovaného.

O d ů v o d ň ě n í:

Soud, jehož se žalující strana dovolává, jest dle § 87 j. n. místně příslušným; neboť dle tohoto zákonného ustanovení mohou protokolovaní obchodníci žalovati obchodníky pro pohledávky, vzešlé z prodeje v jejich obchodě do dvou let, počítajíc od poslední objednávky, též před soudem svého sídla, prokáží-li listinami objednávku, sloužící za základ pohledávky, a, že zboží skutečně bylo převzato. Veškeré podmínky pro příslušnost soudu dovolávaného jsou dány a byly již v žalobě uvedeny. Žalobce i žalovaný jsou protokolovanými obchodníky, pohledávka zažalovaná vznikla z prodeje v obchodě žalobcově. Objednávka byla učiněna v lednu 1919 a žaloba byla podána dne 2. března 1919, tudíž včas. Stěžovatelka míní, že kromě jedné objednávky bylo zapotřebí ještě dalších objednávek a že jen tehdy může se soud státi místně příslušným, když od poslední objednávky neuplynula více než 2 léta, avšak neprávem. Stačí i jen jedna objednávka, a od této nesmí uplynouti víc než 2 léta. Úmysl zákonodárcův jest ten, by příslušnost, jednou založená, byla uplatňována v určité době. Založena jest pak příslušnost i jedinou objednávkou; bylo-li jich více, nesmí od poslední objednávky uplynouti doba delší dvou let, by tato jakož i dřívější pohledávky mohly býti zažalovány u soudu dle § 87 a) j. n. Pokud se týče zažalované pohledávky, bylo zboží objednáno a objednávka listinami prokázána. V zákoně není nikde vysloveno, že platnost objednávky jest závislou na písemné formě, že objednávka musí býti písemnou; může se státi i ústně, v otázce přísluš-

nosti lze však k ní vzít zřetel, byla-li předložena listina, z níž jest zřejmo, že se objednávka skutečně stala. Z listin, žalující stranou předložených, jest pak nepochybně zřejmo, že žalovaný objednal železo v žalobě uvedeně u žalující firmy. V dopise ze dne 16. ledna 1919 žádá za vydání věcí, které skoro doslovně ve faktuře jsou uvedeny. Z dopisu ze dne 16. ledna 1919 jest pak zřejmo, že si žalovaný železo dal odvézt a že ho má v držení. V dopisu ze dne 24. února 1919 dokonce uvádí, že si zboží dal nestranným odborníkem odhadnouti. Neníž proto býti pochybnosti o tom, že žalovaný železo převzal, a je má ve svém držení. Tyto okolnosti byly listinami prokázány a nebylo zapotřebí, by žalující firma předložila listiny tyto v žalobě, jelikož toho uvedený předpis zákona nevyhledává.

Čís. 222.

I pokud jedná se o poplatky notáře jako soudního komisaře, jest dovolací rekurs vyloučen (§ 528 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 8. července 1919, R II 80/19.).

Rekursní soud (zemský soud v Brně) změnil k rekursu notáře částečně usnesení prvního soudu, jímž upraveny byly poplatky notáře jako soudního komisaře. V otázce, kdo povinen jest hraditi notářovy poplatky, minul se rekurs s úspěchem. Do této části rozhodnutí rekursního soudu podal notář dovolací rekurs.

Nejvyšší soud dovolací rekurs odmítl s poukazem na § 14 odst. 2 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854 čís. 208, podle něhož proti rozhodnutí druhé stolice o útratách se rekursy nepřipouštějí, zvláště když podle úmyslu zákonodávce, by nejvyšší soud byl co možná ušetřen běžných věcí a zejména stížností do útrat, a se zřetelem na všeobecné znění řečeného § 14 odst. 2 jakož i souhlasného s ním v tomto ohledu § 528 odst. 1 c. ř. s. dlužno míti nutně za to, že obrat »rozhodnutí o útratách« vykládati sluší co možná široce, takže v něm zahrnuty jsou nejen rozhodnutí, co kdo platiti má, nýbrž také, která strana k placení jest povinna.

Čís. 223. ✓

Prováděcí nařízení III. k § 39 žel. dopr. řádu, dle něhož dráha nahrazuje za předměty, do uschování převzaté, nejvýše 100 K za kus, platí bez ohledu na to, zda lze dráze vyčítati hrubou nedbalost či pouhé nedopatření.

(Rozh. ze dne 8. července 1919, Rv I 331/19.)

Žalobce odevzdal balík sukna do nádražní šatny, když si však pro něj přišel, nemohl mu býti vydán, ježto ze šatny v mezičase zmizel. Škoda žalobci způsobená činila 1452 K, dráha vyplatila mu pouze 100 K, žaloval tudíž na zbytek 1352 K. První soud (obchodní soud v Praze) žalobě vyhověl mimo jiné z těchto důvodů: Odevzdáním a přijetím ba-